

Ta nezdrava in neprijetna situacija, ko je večina mladih pesnikov hote ali ne hote pahnjena v areno, kjer so nujne apriorne odločitve, apriorno včlanjenje pod ta ali oni imenovalec, je po mojem ena najnevarnejših čeri za normalen in naraven razvoj mlade slovenske literarne generacije.

Naj končam. Iz doslej povedanega je jasno razvidno, da sem se name-noma izogibal konkretnim opredelitvam, kaj je načelno dobra in kaj slaba poezija. Prepričan sem namreč, da tako enosmernega odgovora ni mogoče najti. Verjamem, da je mogoče pisati sodobno — danes in tu — tako s sonetom kot z najbolj nevezano obliko. Resnična vprašanja so drugače in ni jih moč razreševati s teorijami, še posebej pa ne s takšnimi, ki bi hotele vnaprej predpisovati, kaj in kako naj se piše. Prav tako pesmi (ali proze itd.) ni mogoče ocenjevati na osnovi kakršnihkoli obrazcev. Naj se vrnem na začetek tega razmišljanja: edina resnična in avtentična potrditev pesmi je dejanski, osnovni stik med ustvarjalno energijo pesnika in bralca.

Jaša Zlobec

Krt v sedlu (II)

Andrej
Zigon

STARČKOM NA
VSAKODNEVNEM
SPREHODU

Se slinijo usta,
na žlahtno odpira črevo ...

Humano je umirati v dvoje, troje
pod istimi pogoji:

sobni temperaturi z nadihom gozdne praproti,
ob kamilicah,
manšetni četvorki.

Odmirajoča roža v sklepu ramen.

Topa zazrtost v filmsko platno,
kjer se morje besneče
preceja
v kamnito zrno soli:
skozenj rezljan križ blešči,
in če prične kdo na belo obračati oči,
mu hitro poveste star štos
o treh državnikih
ali kako ste v mladih letih švicali pod češpljo,
in vstali Lazar
si zaželi
peciiva.

MORA Plula
je noč
na košatem repu veverice.

Globoko
tam spodaj
v čebļjavih mahovih orjaških dreves
sanja zlata žila,
na brzici
odpira reka mahovite oči.

Otrpne lunin Zeppelin.

Polmračni hodnik.
Ribja ost v dimlje.
Nema navzočnost neznanega.
Sikajoče polasčanje drobnega diha
in beg,
skozi ključavnice zakletih pisarn,
stenice lokajo razlito tinto,
tipkarice si pulijo dojke,
v čajnem kotličku
sodnikov prst krvavi,
prevrne se koš za smeti...

Zalostno mater si zabodel z vijolico,
pretepel oslepelega konja na tujem dvorišču.
Umiral boš
na

nitki peščene ure,
med stegni odojka sobotne ljubezni.

Teše, teše hrastovo krsto mačji revizor.
Iz dolgočasnega usmiljenja
skoz desko
pribije ponorelo zapestje . . .

OB GOLEM Norec na hribu
DOTIKU s kolesom na rami.
Z LUČJO Norec na zibajoči se lubenici poldneva.

So za goro molzne kure, so oblaci?
Niso molzne kure ne oblaci:
v Trst korakajo vojaci.

Pristajaš pristajaš
v globino kamna,
ponikne čez polje zamaknjena pot;
žile peščene, oči ledene,
zrak na štiri strani
seklja prožnost kopita . . .

Ogorek v jetrih sprdne dim,
jo šopne Julka po strmini;
čez
krtine, smrt, kocine,
v falzetu poje zic.

Vreteno besede se utrگا
ob golem dotiku z lučjo;
nabrano je v tebi
krilce na favde,
kravja pozavna ščegeta potepinsko nebo.
Seliš se v svet z bisago na rami —
plivka
v oranžno stopalo

začudeno morje stvari.
Zgodilo se je, ko smo si segli v roke.

Stari Habjan, od zgodnjega sonca našgan
(le kje možakar sold dobi, da pije in kadi),

razdaljo premeri,
kroglo potežka:

V NASKOK!
REŠTO NA OK!

Svojo udari.

»Buhmater!

Eeee, glavno da poč!«

NA ŠTOP,
NA SKUS
VOZNIŠKI

Pšenični val
v
bisago pljuske,
sandali so pripravljeni na vzlet.
Posodi mi orglice,
čez kopita južnih vetrov me razpni,
obcestni kamen.
Poslikani kitari
se odpirajo
ciganski boki.

»Veste, na bencinski pumpi so me pošpricali,
ker je tovarnjak prehitro potegnil.
Sem tako moker.
Vaš je pa stroj, madona!
Ga vsako nedeljo zlikate?«

Lyonski mostovi v daljavi.
Prevajaš knorrove psalme
podganam
vso
noč.
Peneče jutro na pomolu,
vroča kava pod platano,
opičja snažilka,
in greš v mesto,
zaljubiš se v klošarja,
ki so ga pred palačo za izobraževanje morskih prašičkov
slekli do gat,
ker je pretanko smrčal, baraba!

Nocoj
bova spala med tiri, Jacqueline,
grizla sredico človeške bližine;

na pobočjih Mont Blanca
zvenijo
rosne jagode skozi telo umirajoče starke.

Pa se hvališ v domači gostilni,
kje

vse

si

že

bil.

»A v Antenah?«

Tu bom stal na zeleni ploščadi Aljaske
z dvignjenim palcem do
sodnega dne.

Pesmi piše mnogo mladih in lepih ljudi

Prva pesem se mi je zapisala nekako sama od sebe v gimnazijskih letih. Žgalo me je za nohti in butnilo iz mene. Olajšanje, živalski drget, napeto prisluškovanje neznanemu novemu. Prvikrat sem stresel s sebe grimase vtetoviranih predsodkov, s katerimi me je posiljevala vzgoja, vera, šola, okolica. Prvikrat sem zatulil z lastnim glasom, se imel zares fino in odgovorno. Saj to sem jaz in življenje v meni je tako moje in samo moje, kakor me morejo boleti le moji lastni zobje!

Počasi sem se privadil pisavi dimnih znakov v sebi. Pa se spet igram Indijance.

Pesem je garanje in avantura obenem. Je izgovor za sumljivo obnašanje pred sodnikom za prekrške. Ponorela zamaknjenost v nepopisan list. Utrip peščenega stolpa. Pozabi se takoj, ko je napisana. Bog zahvaljen, dovolj dolgo te je pestila in zdaj se že stavki nove kradejo vate. In ne navsezadnje je pesem slabo plačano honorarno delo. Napisal sem malo poezije, raje sem jo nenapisano odživel. Tak ostanem.

Odkar sem prišel s kmetov, opažam, da piše pesmi mnogo mladih in lepih ljudi. Nekateri med njimi so veseli ali žalostni zares, drugi pa so taki kar tako ali pa so bolj tako. Jaz bom z obojimi cvička pil.

Andrej Žigon

POPRAVEK

V prevod eseja Slavka Mihalića »Šest stoletij hrvaške poezije«, objavljenega v prejšnji, 11. številki, je bila beseda »pop« v dveh primerih napačno natisnjena kot »pravoslavni duhovnik«, čeprav je iz konteksta razvidno, da gre za glagoljaške katoliške duhovnike. (Stran 862 — dvajseta vrstica od spodaj navzgor, in stran 865 — peta vrstica od zgoraj navzdol.)